

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 7.12.2011
KOM(2011) 859 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1297/2008/ES ze dne 16. prosince 2008 o programu modernizace evropské statistiky podnikání a obchodu (MEETS)

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1297/2008/ES ze dne 16. prosince 2008 o programu modernizace evropské statistiky podnikání a obchodu (MEETS)

1. ÚVOD

Podle ustanovení článku 6 rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1297/2008/ES ze dne 16. prosince 2008 o programu modernizace evropské statistiky podnikání a obchodu (MEETS) (dále jen „rozhodnutí o MEETS“) Komise „do 31. prosince 2010 a poté každoročně až do roku 2013 předloží ... Evropskému parlamentu a Radě zprávu o provádění programu MEETS“.

Tato zpráva je druhou takovou zprávou a poskytuje přehled o pokroku při provádění činností v rámci programu MEETS, jehož členské státy a Komise (Eurostat) dosáhly od předchozího období, o němž se podávala zpráva. První zpráva kladla důraz na akce, které byly zahájeny a/nebo pokračovaly v rámci ročních pracovních programů na roky 2009 a 2010. V těchto prvních dvou letech dosáhla míra využití provozních úvěrů programu MEETS téměř 80 %¹. Tento údaj je vysvětlen především sníženou schopností členských států účastnit se projektů EU po hospodářské a finanční krizi v roce 2008.

Tato druhá zpráva popisuje počáteční hlavní výsledky, jichž bylo dosud dosaženo, jakož i významné iniciativy obsažené v ročním pracovním programu na rok 2011, který byl přijat v roce 2010.

Veškeré činnosti v rámci programu MEETS jsou v souladu se strategií vymezenou ve sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 10. srpna 2009 o metodě tvorby statistiky EU: vize pro příští desetiletí².

2. CÍLE, ROČNÍ AKCE A PRIORITY

Ačkoli program MEETS bude probíhat až do konce roku 2013, první celkové hodnocení bylo provedeno na konci roku 2010. Na základě tohoto hodnocení byl roční pracovní program MEETS na rok 2011 upraven. Došlo k racionalizaci programu, což vedlo k přezkumu řady projektů MEETS a ročních akcí a k přechodu k menšímu počtu strategických orientací.

---

¹ Eurostat ve výroční zprávě o činnosti z roku 2010 upozornil na výjimku týkající se využití úvěrů MEETS pro rozpočet na rok 2010. Tato výjimka byla zohledněna při výpočtu míry plnění provozních úvěrů MEETS za první dva roky.

² KOM(2009) 404.

Hlavní pilíře programu MEETS jsou nadále organizovány okolo sítí spolupráce v rámci Evropského statistického systému (ESS), které jsou známé jako síť „ESSnet“. Všechny osm plánovaných sítí ESSnet je nyní plně funkčních, poslední z nich byla spuštěna na počátku roku 2011. V důsledku racionalizace stanoví pracovní program na rok 2011 pro řadu těchto sítí ESSnet delší období podpory ve formě víceletých grantů místo grantů ročních.

Byly rovněž poskytnuty prostředky pro individuální grantové dohody uzavřené s národními statistickými úřady (dále jen „NSÚ“) a byly podepsány smlouvy na řadu externích studií. Probíhají další projekty, které nemají žádné finanční dopady nebo jsou začleněny do jiných činností.

Celkový rozpočet EU pro pracovní program na rok 2011 mírně přesahuje 11 milionů EUR a vztahuje se na 19 ročních akcí a na technickou a správní podporu nutnou k provádění programu. Nejběžnějším nástrojem pro financování akcí zůstávají granty (přibližně 90 %), ať granty prostřednictvím sítí ESSnets nebo granty individuální.

2.1. Cíl 1: Přezkum priorit a příprava cílových souborů ukazatelů pro nové oblasti

Určení méně důležitých oblastí

Od okamžiku, kdy Výbor pro evropský statistický systém přijal v listopadu 2010 nový přístup opírající se o strategii, jsou méně důležité oblasti statistiky podnikání a obchodu určovány v rámci **ročního strategického přezkumu priorit Eurostatu**. Výsledkem přezkumu v roce 2010 byla racionalizace programu MEETS a určení řady negativních priorit, které je třeba dále rozvinout do konkrétních návrhů změn stávajících právních aktů. Tyto priority se týkají statistiky činnostních jednotek a jejich řad v přílohách 2 a 4 nařízení o strukturální statistice podniků³ a proměnné týkající se nových průmyslových objednávek v příloze A nařízení o konjunkturálních statistikách⁴. Kromě toho pokračuje práce na zmírnění požadavků na Intrastat a práce na vychýlení rovnováhy v mezinárodních obchodních statistikách zboží a služeb ve prospěch služeb.

Vývoj nových oblastí (skupiny podniků, globalizace, podnikání, inovace)

Na konci roku 2010 byla na základě výsledků počáteční studie zahájena metodická práce na vývoji **statistik skupin podniků** ve dvou prioritních oblastech, jmenovitě v oblasti „obchodu v rámci skupiny“ a oblasti „výzkumu a vývoje a inovace“. Nadnárodní podniky v celé Evropě byly konzultovány v otázce proveditelnosti centrálního vykazování těchto údajů mateřskou společností. Kromě toho byl po důkladném studiu informací, které jsou v současnosti k dispozici na vnitrostátní a evropské úrovni, vytvořen soupis různých možných způsobů shromažďování údajů o dvou klíčových oblastech týkajících se skupin podniků. Výsledkem obou činností jsou doporučení, jak nejlépe shromažďovat údaje ve dvou dotčených oblastech,

---

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 295/2008 ze dne 11. března 2008 o strukturální statistice podniků (přepřacované znění). Úř. věst. L 97, 9.4.2008, s. 13.

⁴ Nařízení Rady (ES) č. 1165/98 ze dne 19. května 1998 o konjunkturálních statistikách. Úř. věst. L 162, 5.6.1998, s. 1.

a metodický základ pro shromažďování údajů v rámci ESS o skupinách podniků prostřednictvím jejich mateřských společností. Počáteční posouzení této metodické práce bude před zahájením pilotních zkoušek (viz cíl 2) začleněno do činností sítě ESSnet pro tvorbu profilu velkých a složitých nadnárodních skupin podniků.

Na počátku roku 2011 byla dokončena studie zabývající se dostupností v systému ESS a výpočtem ukazatelů navržených v příručce OECD o **ukazatelích hospodářské globalizace**. Po zjednodušení programu MEETS bude v rámci sítě ESSnet pro měření hodnotových řetězců globálního rozměru (viz cíl 3) provedena další metodická práce a zorganizovány pilotní zkoušky.

Pokud jde o sledování politik týkajících se **podnikání**, pokračuje práce na vývoji právního rámce pro shromažďování harmonizovaných údajů o demografii zaměstnavatelů. Navíc bylo v roce 2011 zahájeno první dobrovolné shromažďování údajů v celé EU pro navrhované ukazatele intenzivního růstu inovativních firem, které slouží nově zavedenému „hlavnímu ukazateli inovace v Unii“ v kontextu strategie Evropa 2020. Rovněž pokračovala spolupráce s OECD, a to přípravou společného programu pro ukazatele podnikání v rámci programu pro podnikání a inovace a vývojem určujících faktorů podnikání, do nichž jsou začleněny výsledky workshopu, který se konal na konci roku 2010.

2.2. Cíl 2: Zjednodušení rámce pro statistiky podnikání

Integrace pojetí a metod do právního rámce

Síť ESSnet zabývající se **soudržností pojetí a metod statistiky podnikání a obchodu**, zřízená v roce 2010, zahájila práci na soupisu provádění statistických jednotek a jejich definic v členských státech. Na počátku roku 2011 byly uspořádány workshopy s odborníky z Eurostatu a národních statistických úřadů a byl vytvořen a vyzkoušen dotazník za účelem shromažďování dalších informací. Kromě toho byla vypracována zpráva, v níž jsou vymezeny hlavní otázky, které je třeba prošetřit, a plánované metody a postupy. Kromě toho byly provedeny přípravné práce, aby bylo možné na počátku roku 2012 zahájit práci na cílové populaci, rámcích, referenčním období, klasifikacích a jejich uplatňování (rozčlenění, zvláštní souhrnné ukazatele), jakož i jejich parametrech a definicích.

Byl ukončen projekt „**Zlepšení soudržnosti platební bilance a statistik mezinárodních transakcí**“. Výsledky tohoto projektu včetně doporučení a úplné srovnávací tabulky přispěly k práci pracovní skupiny pro soudržnost platební bilance a obchodních statistik.

Příprava statistiky o skupinách podniků

Došlo ke značnému pokroku v souvislosti s **registrem EuroGroups⁵** (EGR), který má poskytovat soudržné a koordinované rámce zjišťování pro vysoce kvalitní statistiky týkající se globalizace.

Sít **ESSnet pro metodiku EGR** pokročila při vývoji metodiky ústředních a vnitrostátních postupů EGR a modelu údajů do další fáze (verze EGR 2). Byl dokončen soubor EGR čítající 5000 nadnárodních skupin podniků a začala práce na rozšíření souboru EGR tak, aby obsahoval celkem 10 000 nadnárodních skupin podniků. Členskými státy byly rozeslány pokyny k metodice EGR. Probíhá analýza plného pokrytí souboru EGR pro statistiky o zahraničních afilacích (FATS) a statistiky o zahraničních přímých investicích (FDI).

Kromě toho řada grantů udělených v letech 2009 (16) a 2010 (8) podpořila definici postupů a metod EGR na vnitrostátní úrovni pro účely importu, ověřování správnosti, slučování a exportu údajů EGR v prostředích vnitrostátních registrů. Granty se vztahovaly rovněž na definici a první fázi tvorby nástrojů, které mají, je-li to možné, automatizovat postupy EGR na vnitrostátní úrovni a zvýšit kvalitu údajů v EGR. Všechny členské státy mají přístup ke všem výsledkům těchto grantových akcí, a tudíž mohou tento přístup využít k přípravě a vývoji vnitrostátního provádění registru EGR.

Součástí rámce EGR je **sít ESSnet pro tvorbu profilu velkých a složitých nadnárodních skupin podniků**. Jejím cílem je vytvořit koordinované a smysluplné struktury statistických jednotek a dosáhnout dohody o vykazování statistik o skupinách podniků. V roce 2010 byla provedena studie proveditelnosti tvorby mezinárodních profilů a studie statistických jednotek týkajících se nadnárodních skupin podniků. V rámci činnosti sítě ESSnet pro soudržnost bude posouzena proveditelnost doporučení k definici podniku.

Statistická zjišťování Společenství s cílem minimalizovat zatížení podniků

Připravuje se studie zabývající se metodickými otázkami, které souvisejí s používáním plánů EU pro odběr vzorků při shromažďování údajů.

2.3. Cíl 3: Podpora zavedení účinnější metody vypracování statistik podnikání a obchodu

Lepší využívání údajů, které již ve statistickém systému existují, včetně možnosti uplatnění odhadů

Sít ESSnet, která byla zřízena ve druhé polovině roku 2010, pracuje na „**uchovávání a propojování údajů při vypracovávání statistiky podnikání**“. Jako první krok zahájila síť ESSnet inventarizaci stávajících přístupů k uchovávání a propojování údajů. Byl vyvinut dotazník a byl rozeslán členskými státy ESS a Švýcarsku s cílem vytvořit soupis stávajících

---

⁵ Právní základ vytvořilo nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 177/2008 ze dne 20. února 2008, kterým se zavádí společný rámec pro registry hospodářských subjektů pro statistické účely a zrušuje nařízení Rady (EHS) č. 2186/93, Úř. věst. L 61, 5.3.2008, s.6.

osvědčených postupů v systémech integrovaných údajů o podnicích a získat přehled o problémech a žádoucích řešeních. Výsledky byly popsány a byly předmětem diskuse na workshopu, který se konal v dubnu 2011. Průzkum a diskuse prokázaly, že je třeba analyzovat řadu obecných témat týkajících se zřízení a fungování datového skladu. Tato témata zahrnují přesnou definici/rozsah skladu statistických dat v této síti ESSnet, metadata, postavení/úlohu registru hospodářských subjektů, důvěrnost a nesoudržnost údajů a kvalitu. Síť ESSnet bude plnit úlohu skupiny odborníků, která vytvoří znalostní základnu a definuje a stanoví pokyny a rovněž bude poskytovat služby v podobě vzájemných hodnocení a poradenství.

Kromě toho bylo dosaženo značného pokroku u tří projektů týkajících se **propojení mikrodat pro jednotlivé statistiky**:

- byl proveden úkon zahrnující strukturální statistiku podniků, zahraniční obchod, **propojení mikrodat o využívání zdrojů na mezinárodním trhu** a byla vyvinuta metodika pro takovéto získávání údajů a propojení mikrodat. Výsledky jsou zohledněny v další důležité akci, která byla zahájena na počátku roku 2011, a to spuštěním sítě ESSnet pro **měření hodnotových řetězců globálního rozměru**. Tato síť ESSnet se bude zabývat jednou z důležitých iniciativ předložených ve strategii Evropa 2020 a jejím cílem je shromáždit údaje o stále více globalizované činnosti a organizaci podniků a jejich dopadu na tvorbu pracovních míst a udržitelný růst. Projekt má rovněž pomoci tvůrcům politiky přijímat informovanější rozhodnutí a sledovat globalizaci/internacionalizaci hospodářství prostřednictvím vývoje a stanovení ukazatelů hospodářské globalizace.
- Výsledkem studie provedené pro projekt s názvem „nové statistické ukazatele **zahraničního obchodu podle podnikových ukazatelů**“ byl návod pro sestavitele, jak tvořit statistiky mezinárodního obchodu podle podnikových ukazatelů na základě vazby mezi údaji o obchodu a informacemi v registru hospodářských subjektů. Studie rovněž poskytla informace o metodických otázkách, které souvisejí se sestavováním kombinovaných statistik o zahraničním obchodě a podnicích. Výsledkem je, že do přepracovaných nařízení o Intrastatu a Extrastatu byl začleněn požadavek na roční sestavování takovýchto statistik. Pravidelná tvorba statistik byla zahájena v roce 2011 a rok 2009 je považován za první referenční rok. Stále probíhá řada pilotních studií, na něž byly členskými státy uděleny granty, aby byly určeny a vyvinuty nové statistické ukazatele, které kombinují statistiky obchodu a podnikání. Dalším cílem těchto studií je zdokonalit kvalitativní a metodické otázky spojené se sestavením těchto nových ukazatelů.
- Síť ESSnet pro **propojení mikrodat o používání informačních a komunikačních technologií** v současnosti zkoumá proveditelnost alternativních zjišťovacích strategií, které by zlepšily reprezentativnost údajů v propojených souborech údajů a také analýzu jejich nákladů a přínosů.

V rámci projektu s názvem „**Metodika pro moderní statistiky podnikání (optimální výběr vzorků, odhad založený na modelu, integrace údajů)**“ probíhá práce na přezkumu příručky o metodách evropské statistiky podnikání a na vývoji metodiky v klíčových oblastech, např.

v oblasti integrace zjišťování, moderních metod shromažďování údajů a vyspělých způsobů odhadu.

Lepší využívání údajů, které již v hospodářství existují

S cílem pomoci členským státům, aby co nejúčinněji **používaly administrativní údaje pro statistické účely**, poskytuje program MEETS národním statistickým úřadům finanční podporu na vývoj systémů pro shromažďování a zpracování údajů. Grantové dohody uzavřené se 16 národními statistickými úřady v roce 2009 vedly k realizaci nových způsobů aktualizace registrů hospodářských subjektů pro statistické účely, inovativních metod odhadování údajů pro mikrospolečnosti a malé společnosti, k tvorbě nástrojů pro kontrolu kvality, správnosti či chybnosti a uchovávání údajů. Tím se sníží zátěž společností vyplývající z vykazování a zvýší se kvalita statistických informací.

Síť ESSnet pro využívání administrativních a účetních údajů, která byla spuštěna v roce 2009, nadále zkoumá praktické otázky spojené s využíváním těchto údajů, aby bylo možné vytvořit statistiky, které jsou pro všechny národní statistické úřady společné. Výsledky výzkumu a analytických prací za první dva roky činnosti budou dále rozvíjeny formou doporučení a šířením osvědčených postupů. Hlavní dosavadní výsledky se týkají přípravy přehledu vnitrostátních postupů při využívání administrativních údajů, popisu vnitrostátních postupů při využívání různých metod odhadování neúplných souborů údajů v případech, kdy jsou administrativní údaje používány pro konjunkturální statistiky, a vytvoření seznamu ukazatelů pro posuzování kvality statistik podniků na základě administrativních údajů.

Vývoj nástrojů pro účinnější získávání, přenos a zpracování údajů

V rámci projektu s názvem „Lepší využívání celních údajů ve statistice zahraničního obchodu (Extrastat)“ bylo na konci roku 2010 podepsáno několik grantových dohod s členskými státy. Cílem je poskytnout jim podporu, aby přizpůsobily své systémy shromažďování údajů pro statistiku zahraničního obchodu (Extrastat) novým celním systémům, které byly zavedeny Modernizovaným celním kodexem⁶. První výsledky se očekávají na počátku roku 2012.

U projektu s názvem „Usnadnění používání kombinované nomenklatury“ byly národním statistickým úřadům poskytnuty individuální granty, díky nimž jsou nyní k dispozici klasifikační pomůcky pro osoby podávající prohlášení v rámci systému Intrastat. Byly vyvinuty internetové nástroje a další materiály, aby bylo možné snadněji určit správné kódy zboží. Tím se zvýší kvalita údajů a sníží zátěž respondentů.

V dubnu 2011 byly členské státy vyzvány k účasti na projektu s názvem „Usnadnění přenosu údajů z podniků do národních statistických úřadů“. Bude poskytnuta podpora na vývoj systému informačních technologií pro shromažďování statistických údajů od podniků, vývoj vnitrostátních statistických taxonomií a vytvoření vnitrostátních statistických taxonomií

---

⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 450/2008 ze dne 23. dubna 2008, kterým se stanoví celní kodex Společenství (Modernizovaný celní kodex). Úř. věst. L 145, 4.6.2008, s. 1.

v jazyce XBRL (eXtensible Business Reporting Language, rozšiřitelný jazyk pro podnikové výkaznictví).

2.4. Cíl 4: Modernizace Intrastatu

Harmonizace metod za účelem zvýšení kvality v rámci zjednodušeného Intrastatu

Dva projekty s názvem „Zvýšení kvality údajů v rámci zjednodušeného systému Intrastat“ a „Snížení asymetrií v systému Intrastat“, které byly zahájeny na počátku programu MEETS, byly v důsledku racionalizace na konci roku 2010 sloučeny do jediného projektu s názvem „Harmonizace metod za účelem zvýšení kvality statistik obchodu uvnitř EU“.

V rámci tohoto nového projektu členské státy nadále přijímají podporu na porovnání asymetrií a vývoj a provádění opatření na zlepšení kvality, přičemž uplatňují metodické pokyny vyvinuté v rámci smlouvy o poskytování služeb v roce 2010. Výsledkem dvou celoevropských sladování zorganizovaných v letech 2009 a 2010 byla oprava a/nebo prevence řady značných asymetrií, zatímco u určitého zvláštního zboží (plyn, elektřina, plavidla, letadla) byla zjištěna potřeba dalšího zdokonalení metodických pokynů. Na sladování byly členským státům poskytnuty granty.

Lepší využívání administrativních údajů

Aby členské státy při tvorbě statistik Intrastatu více využívaly administrativní údaje, byly jim v roce 2010 poskytnuty granty. Projekty dosud probíhají. Týkají se používání administrativních údajů pro ověřování správnosti údajů shromážděných v systému Intrastat a (dalšího) vývoje společných systémů shromažďování údajů v řadě členských států pro účely Intrastatu, databáze DPH a systému výměny informací o DPH (VIES – VAT Information Exchange).

Zlepšení a usnadnění výměny údajů v rámci Intrastatu

Provedené studie a podpora poskytnutá členským státům vedly k rozsáhlejšímu využívání elektronických prostředků a technologií k ověřování správnosti údajů pomocí automatizovaných postupů a k uplatňování moderních statistických pojetí při odhalování chyb a samoopravách.

3. ZÁVĚR

Rozhodnutí o programu MEETS podrobně popisuje akce, které mají být financovány během programového období. Tím je zdůvodněn poměrně vysoký počet iniciativ uskutečněných v prvních dvou letech programu. Jedním z výsledků ekonomické a finanční krize v roce 2008 však bylo „nasycení“ finančních možností v národních statistických úřadech kvůli nedostatku lidských zdrojů. Z toho důvodu bylo nutné racionalizovat program integrací některých iniciativ a/nebo zaměřením iniciativ na šest hlavních oblastí organizovaných prostřednictvím sítě ESSnet: soudržnost pojetí a metod, EGR, vytváření profilu velkých a složitých

nadnárodních skupin podniků, propojení mikrodat a uchování údajů při sestavování statistiky, metodiku pro statistiku podnikání a využívání administrativních a účetních údajů.

Sítě ESSnet, které byly spuštěny v roce 2009 nebo na počátku roku 2010, odvedly velký díl práce, zejména na metodice EGR, tvorbě profilů a používání administrativních údajů. U ostatních hlavních pilířů programu MEETS (soudržnost právních aktů, datový sklad a iniciativy v oblasti propojování údajů) se činnosti soustředily na přípravnou práci, zavedení základní infrastruktury (spuštění sítí ESSnet, dohody o grantech pro více příjemců atd.) a vytvoření sítě národních odborníků.

Kromě toho pokračovalo financování prostřednictvím individuálních grantů, zejména s cílem podpořit pokrok v metodice a vyzkoušet určitá metodická doporučení, ale rovněž vyvinout nástroje pro účinnější získávání, přenos a zpracování údajů. Řada výsledků je již k dispozici, ale většina akcí stále probíhá.

Aby byly vnitrostátní postupy shromažďování statistik podnikání a obchodu účinnější, je důležité považovat všechny akce za navzájem propojené iniciativy. K tomu je třeba dlouhodobé odhodlání a soustavné monitorování. V letech 2012 a 2013 budou tudíž předloženy další zprávy o pokroku. Závěrečné hodnocení proběhne na počátku roku 2014.